

Tukivalvonta yhdenmukaiseksi

Jokainen maatalousyrittäjä ymmärtää ja hyväksyy sen, että maataloustukien käyttöä pitää valvoa.

Silti jokainen maatalousyrittäjä jännittää ja moni jopa pelkää tukivalvontoja. Tuki-järjestelmät, muistiinpanot, ilmoitukset ja tukiehtojen tulkinnat ovat niin monimutkainen viidakko, että tilalta kuin tilalta löytyy jotain pientä huomautettavaa. Tämä osaltaan lisää jo muutenkin kuormitettujen maatalousyrittäjien stressiä.

Hyvän virkamieskulttuurin perusteena pitää olla se, että virkamies palvelee, eikä ”hallintoalamaisen” tarvitse pelätä virkamiestä tai neuvon kysymistä virkamieheltä.

Tukivalvonnan suurin ongelma on se, että se henkilöityy aina valvovaan viranomaiseen ja arviointi on aina subjektiivista. Tämä korostuu erityisesti kotieläintuotannossa, jossa esimerkiksi eläinten pitopaikan ja eläinten likaisuuteen ei ole objektiivista mittaustapaa.

Valvova viranomainen toimii aina virkavastuulla, mutta se ei poista sitä ongelmaa, että säädösten tulkinnassa on eroja

eri henkilöiden välillä.

Hyvä nyrkkisääntö valvonnoille olisikin se, että paikalla pitäisi olla aina vähintään neljä silmäparia eli kaksi viranomaista, vähintään yksi tilan omistajista ja yksi ulkopuolinen henkilö tilanomistajan tukena. Tällöin ei missään olosuhteissa olisi mahdollista, että ajaututaan tilanteeseen, jossa kiistan keskellä on yksi viranomainen ja maatilan omistaja.

Toinen ja ehkä vielä tärkeämpi asia olisi se, että viljelijällä olisi tarvittaessa jo tarkastuksen aikana mahdollisuus vaatia toista tarkastusta. Sen suorittaisivat virkamiehet, jotka työskentelevät eri toimialueella kuin normaali tarkastusviranomainen.

Virkamiehistön suunnasta tätä ehkä vastustetaan, mutta jotta valvonnasta saataisiin entistä yhdenmukaisempaa, tällainen viljelijän toiveesta lähtevä ristiintarkastus eri alueiden välillä on ainoa tapa saada tulkinnat yhdenmukaistumaan. Pelkät koulutukset ja ohjeet eivät riitä, varsinkin kun viljelijän näkökulmasta kyse on taloudellisesti ratkaisevan suurista asioista.

Lihan ja maidon kulutus laskee Suomessa, mutta kasvaa muualla

Pellervon taloustutkimuksen tuore ennuste arvioi, että lihan kokonaiskulutus Suomessa kääntyy laskuun ensi vuonna. Sianlihan kulutus Suomessa on laskenut jo useamman vuoden, mutta nyt laskuun kääntyy myös naudanlihan kulutus ja pitkään kasvanut siipikarjanlihan kulutuksen kasvu pysähtyy. PTT arvioi, että maitotuotteiden kulutus laskee tänä vuonna kaikissa tuoteryhmissä.

Tutkimustulos ei ole yllätys, sillä kaikilla markkinoilla on oma saturaatiopisteensä. Suomessa kotieläintuotteiden kulutus on korkealla länsimaisella tasolla ja merkittävän kasvun hakeminen kotimarkkinoilta on toiveajattelua. Tämä ei tarkoita kuitenkaan kysynnän hiipumista, sillä kotieläintuotteiden viennin uskotaan kasvavan voimakkaasti. Sianlihan kysyntä on kasvussa maailmalla jylläävän afrikkalaisen sikaruton takia ja maitotuotteissa kysyntä kohdistuu pitkälle jalostettuihin ja korkean lisäarvon tuotteisiin.

Suomalainen kotieläintuotanto on maailman mittakaavassa eettisesti korkeatasoista ja satsaamme voimakkaasti eläinten hyvinvointiin ja kotieläintuotannon hiili-neutraalisuuteen. Näille tuotteille löytyy aitoa kysyntää vientimarkkinoilta tulevina vuosina.

Pentti Törmä

PENTTI TÖRMÄ
päätoimittaja

Tässä numerossa

Terveys ja hyvinvointi

- 6** Haittaeläinten torjunta on juuri nyt ajankohtaista ja pienentää tautiriskiä
- 12** Kotieläintila on rasittavan monen viranomaistarkastuksen kohteena
- 18** Myyntiautomaatti voi ratkaista monta lihan suoramyyntiin pulmaa
- 22** Terveystieteiden tekijät -sarjassa epidemioiden kouluma huippuasiantuntija
- 34** ETT 25 vuotta: Neljännesvuosisadassa voi saada paljon aikaan

Nautakarja

- 8** SimHerd-ohjelma laskee sairauksien kulut, joiden suuruus voi yllättää
- 26** Biokuivikkeessa muhivat navetan kaikki mikrobit, mutta yleensä ongelmitta
- 30** Sairastuminen muuttaa naudan käyttäytymistä olennaisesti
- 48** Ylämaankarjan kasvattajilla on terveitä ja vähän erikoisiakin eläimiä laidunmaillaan

Sika

- 36** Vapaaporsitus on hyvässä myötätulessa, mutta säädösten puute haittaa sikaloissa
- 42** Sikojen tappelujen ehkäisy ja lievittäminen kannattaa sikalassa

Kolumnit

- 17** Eläinlääkäriltä: Pidetään ikävät tarttuvat taudit poissa Suomesta
- 46** Vaali vasikan arvoa yksilönä ja resurssina

Vakiopalstat

- 5** Maailman tautitilanne
- 52** Euroopan maitokatsaus: Markkina-tilanteesta varovaista toiveikkautta
- 54** Uutisia ja uutuuksia
- 56** Hintaseuranta
- 58** Tuotosseurannan tuloksia

Kannen kuva: Tuulia Nelimarkka